



De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Euortio Aurelianensi episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

DE S. EVORTIO EPISCOPO AVRELIANENSI.

Ille autem tanquam in herbido prato versans, & vernos flores decerpens, erat affectus, & lætus Deo reddit animam.

Cum autem iam flamma in altum esset sublata, terribile & horrendum tonitruum resonans, multumque imbrem & grandinem simul deiciens, lictores quidem depulit & dispersit: Amici autem martyrum, & maxime ij, qui erant diligentiores, securè colligebant martyris reliquias. Interim autem cum nox quoque aduenisset, non fuit retardatum illorum promptum & alacre studium. Neque enim erat nox amplius: sed lux clarissima protinus illucescens, ea reddebat manifesta, quæ non oportebat latere, & præstabat ut ea facile tollerentur, & colligerentur à pijs. Quæ quidem omnia sanctè collecta septimo Septembris, præclaram & magnificam assecuta sunt sepulturam. Lux enim illa etiam vsque ad ipsum venit sepulcrum, & permansit in sepultura reliquiarum. Deinde reuersa est nox ad suam naturam: & ubique fuit Sozon prædicatus victor præclarus: Ad gloriam Dei patris, & Domini nostri IESU Christi: Quem decet honor, gloria & potentia in secula seculorum, Amen.

123.
Reddit Deo
animam.

Nox in diē
vertitur, p-
pter eius se-
pulturam.

VITA SANCTI EVORTII EPISCOPI AVRELIANENSIS, EX PERVETVSTO MS. CODICE, MV-
tato passim stylo, per F. Laur. Surium descripta. Ad stipulantur
antiquiss. Martyrologia.



DOSTEA QUAM vir beatissimus Desinianus Aureli-
nensis antistes, ministerium ipsi diuinitus demandatum
strenuè absoluit, & pro humanæ conditionis necessitate
è vita abiecit, ob eligendum successorem in vrbe illa dis-
tensiones enatæ sunt: ita ut non solum vulgus ignotum
studia in contraria scinderetur, sed proceres quoque, &
authoritate ac potestate præditi. Inde verò id consecu-
tum est, ut non ad Dei voluntatem & instinctum, sed pro
affectu duo à diuersis partibus eligerentur: quorum am-
bitione multo tempore ad eò tumultuatum est in popu-
lo, ut etiam sanguis fusus sit. & horror ubique & luctus &
plurima mortis imago cerneretur. Cumque ex cades & seditiones Constantinum
Imperatorem latere non possent, ille subditis populis consulere volens, Porphy-
rium quandam Præfatum, qui eos tumultus comprimeret, eò misit. Is cognitis
rebus omnibus, sapienti consilio Episcopos Galliarum ad illud Dei negocium
pertractandum sibi adsciuit. Episcopi accersiti, in urbem Aurelianensem adueni-
unt, & comperta populi discordia, aiunt, Episcopi electionem non hominum esse,
sed Dei. Deinde communi omnium sententia indicunt triduanam vniuersæ plebi ie-
iunium, non quæ sua sunt quærentes, sed quæ Dei: scire cupientes, quem velit Domi-
nus habere eius loci Episcopum: quod etiam certis quibusdam signis sibi declarari
precabantur.

7. Septēbris.
Desinianus
Episcopus
Aurelianen-
sis.
Cap. 1.

Triduanam
ieiunium in-
dicuntur ob
Episcopi
electionē.

Cum sic ergò triduo illo omnes in ecclesia conuenirent, precibusque & ieiunijs
vacarent pueri, senes, viri, foeminae, sexus vterque & omnis ætas, Deus, qui & Impe-
ratoris & Episcoporum permouerat animos, vas electum perseverantis gratiæ suæ
ad illos misit Euortium, qui captiuorum perquirendorum causa ab vrbe Roma
egressus, altero indisti ieiunij die Aureliam venit habitu non valdè superbo. Cum-
que more Christianorum, eorum præsertim, qui in Clero numerantur, Dominum in
ecclesia orasset, egressus substitit, paululum circumspectans, num quis ipsum hospitio
recipere dignaretur. Videns id ecclesiæ ostiarius, ait ad eum: Dic, quæso te, serue
Dei, quonam honore præditus sis, vnde veneris, & quò iter intendas. Respondit Euor-
tius Subdiaconus: Equidem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Clericus sum, & has prouin-
cias peragro, cupiens peruenire ad eos, quos mihi hostis vi abstulit. Ostiarius ait: Si
velis illorum edicere nomina, fortassis poteris ex nobis de ijs certior fieri. Euortius
Subdiaconus respondit: Quos ego requiro, fratres mei sunt: & alter quidem Eu-
morphius, alter verò Cassius appellatur. Ostiarius dixit: Veni, oro, in cellulam me-
am, & mane apud me hodiè: cràs proficisceris. Ingresso illo in tugurium ostiarij, pro
religiosa consuetudine mox ostiarius parat aquam, lauat eius pedes & tergit, & eo-
nus.

Cap. 2.

Nota morē
Christiano-
rum.

Excipit ho-
spitio Euor-
tium Ostia-
rius.

humanitatis officio persoluto, simul tenui victu reficiuntur. Altera luce Euortius valedicit ostiario, & abscedit. At ostiarius, Domino eum permouente, clamat post tergum eius: Amice Dei, reuertere ad me: est, quod tibi indicatum velim. Redit Euortius, & ostiarius ad eum: Nostine, inquit, quid his diebus in hac vrbe gestum sit? Illo se id scire negante, pergunt ostiarius: Beatissimus Desianus Episcopus noster ante hoc biennium defunctus est. Ciues autem nostri suis affectibus indulgentes, non minimas excitârunt turbas, in quibus etiam cædes perpetratae sunt: resque ad Imperatoris aures peruénit, qui mox à suo latere misit virum, qui turbas compescat, & antistitem Deo gratum instituendum curet. Aiunt eum Vrbs esse Præfectum. Is verò sola autoritate sua minimè contentus, Episcopos ad se acciuit, qui prudenti consilio per preces & ieiunia constituerunt de instituendo successore Desianiani, Domini explorare voluntatem. Et ecce hodiè tertius est dies, ex quo litanias celebrant. Itaque sustine parumpèr, mi frater. forsitan indicabit Deus voluntatem suam. Ità enim poteris tu rem tantam, quocunquè perueneris, explicare. Beatissimus Euortius respondit: Benè tu quidem admones, sed mihi interùm moræ iniiciuntur. At tamen vt fiat quod vis, ad ecclesiam eamus.

Cap. 3. Vbi eò ventum est, Euortius tanquàm ignotus stat iuxta ostiarium. Paulò post iubent Episcopi obseruari, & ipsi humi prostrati, cum multo gemitu & lachrymis rogant Deum, vt indicet, quem velit ordinari Episcopum. Coniungebat verò etiam suos gemitus populus vniuersus, iurgiorum finem petens à Domino, & expectans quid dicturi essent Episcopi. Illis ergò sic orantibus & plangentibus, columba diuinitus missa, per fenestram mirabili splendore radiat: atque in ecclesiam inuolans, cum alarum strepitu totam ferè ad eam peruagatur, tanquàm inuestigans quippiam.

Columba in capite S. Euortij reidet, sed ab eo repellitur. Matth. 3. Cernens autem beatum Euortium ianæ inhaerentem, in eius capite resider. Ille verò manibus eam abigit. Eo signo valde permotus populus, tanto instantius orabat Dominum, vt illum spiritum mitteret, qui in columbae specie in Christum baptismum descendit. Columba autem, vt se suo sanctam ministerio ostenderet, per ostium, quo ingressa erat, rursus auolauit. Tum verò perstrepsens populus, letitia effertur: Episcopi verò & Ordines omnes accuratè perquirunt, quisnam ille sit, in cuius capite columba sederat. Ibi rursus quædam exiit & sermonum & hominum discrepantia, alijs dicentibus, ostiarium esse: alijs verò, non ostiarium, sed eius similem quendam. Iterùm ergò ad preces redeunt sacerdotes, rogantque Dominum, vt iubeat redire denuò columbam. Non spernit Deus illorum preces: columba redit, per omnem ferè ecclesiam circunuolitat, & tandè in caput beati Euortij aduolat.

Rursus ei capiti insidet columba. Illi rei nouitate perterritus, rursus eam repellit, eaque repulsa, exit è templo. Exoritur populi strepitus, iubent Episcopi hominem, in quo tantum miraculum visum esset, ad se accedere, rogant ab eo, quibus ex locis eò venerit, aut quò proficisci velit. Respondet ille, quemadmodum iam antè responderat ostiario. Illi igitur se exauditos à Domino sentientes, gratias ei agunt, quòd ex ea Vrbe ad ipsos pastores miserit, ex qua prius temporibus religionis propagandæ causâ pijsimos prædicatores misisset.

Cap. 4. Deindè præcipiunt beatissimo Euortio, vt cum ipsis ad orationem se submittat, & in altare caput immittat: orantque Dominum, vt tertio miraculo ostendere velit, num ille sit, quem elegit ad ecclesiam illam tuendam ac fouendam. Nondum finierant preces, & ecce columba plausu ingenti alas concutens, ad locum, in quo prius vir Dei steterat, se confert, & cum non inueniens, tanquàm inquirens vbi sit, coram omnibus circunuolitat. Erant tum ibi non pauci Episcopi, qui dicerent acciri debere etiam eos, quorum electio ecclesiam illam vulnerasset, vt viderent, num illis presentibus ad Euortium columba se reciperet. Acciti sunt igitur, & cum starent cum

Tertio in eius capite quiescit columba. Euortio inter Episcopos, columba circunuolitans, sensim ferebatur in sublime, tandemque se submittens, in vnus Euortij capite requieuit. Tum omnes acclamârunt, dignum illum esse sacerdotio, quippè quem ipse Dominus eligeret. Episcopi autem silentium indicentes, vota cuiusque gradus & ordinis inquirunt, omnibusque in Euortium sua suffragia conferentibus, pro illius ciuitatis more eunt cuncti ad beatissimi Marci basilicam, & Euortius Leuita ordinatur. Indè ducitur ad ciuitatem cum hymnis & canticis spiritualibus. Deniquè sacerdos & Episcopus cælis gratulantibus consecratur.

Cap. 5. Porro Deus, qui tot signis eum sacerdotio dignum declârarat, maiora per eum cœpit

cœpit operari in populo, curare morbos, & varijs pressos calamitatibus, infinitis afficere beneficijs. Sed ijs sanitatum & virtutum signis prætermisiss, quæ per eum ille efficiebat spiritus, cui soli cognita sunt, illa referamus, quæ vniuerso penè mundo innotuerunt. Post anniuersarium ordinationis eius diem, casu quodam tota vrbs Aurelianensis flammis correpta est. Id conspicati ciues omnes, currunt ad beatissimum Episcopum, clamant voce magna: Vir Dei, vir Dei, succurre vrbi cum ignibus colluctari. Episcopus id audiens, properat ad ecclesiam proternit se in preces, & dicit: Domine Deus Israël, qui tres sanctos pueros tuos in fornace ardenti illesos seruasti: tu hanc ciuitatem ex his sæuientium flammarum globis eripere digneris. Necdum ille compleuerat preces, & incendium omne sopitum est. Erat tum angusta adhuc ecclesia, in qua cum populo Dominum deprecabatur. Ait ergò ad illos: Ecce Dominus liberauit nos pro sua misericordia à voracibus flammis. Spontè ergò vos vestras conferte pecunias, vt ecclesiæ huius spatia augeantur. Omnes vno animo responderunt: Fiat voluntas Dei. egressique è templo, pro suarum modulo facultatum præpararunt sese ad structuram illam prouehendam. Vbi autem aduenit dies, qui erat operi indicus, pro quarundam prouinciarum consuetudine beatus Episcopus arrepto sarculo, & signo Crucis edito, fodere cœpit. Iam penè ad tres pedes foderat, & ecce cernit ollam clausam atque bituminatam, Dei prouidentia illi structuræ absoluendæ seruata. Aperta olla, videt multos nummos, Neronis pulcherrimum signum impressum habentes. Gratias agit Deo, vocansque Archidiaconum suum, dicit ei: Accipe frater thesaurum hunc, & perfer ad Imperatorem. Non enim decet nos, qui populo præfati sumus, cum celare. Archidiaconus iussa eius capessens, Romam proficiscitur. Postquam eò peruénit, petit ad Imperatorem introduci. Imperator iubet eum quamprimum ad se accedere, quæritque ex eo, qua causâ eò venerit. Archidiaconus primò literas ei offert sui sacerdotis, deindè thesaurum: simulque commemorat, quæ sint Aureliæ gesta, & vt thesaurus ille eo loco repertus sit, qui construendæ ecclesiæ designatus erat. Mox per regiones ista Romanis annunciantur: gratias illi agunt omnium bonorum largitori Deo, precesque offerunt ei, qui adest omnibus in se sperantibus.

Claret multis miraculis.

Precibus extinguitur vrbs incendium.

Inuenit multam pecuniam, constructæ ecclesiæ asseruatam.

Altera die Imperator iubet adesse Mansuetum Archidiaconum, qui thesaurum attulerat, aitque ei: Quicquid huc attulisti, refer ad sacerdotè tuum, & cum bona pace abito. Sed dic mihi, obsecro, quor cubitorum erit ecclesia, quam condere instituisti? Ille respondet: Nos ea in re tantum præstabimus, quantum ferent paupertas ecclesiæ nostræ & ciuium facultates. Nouerit autem maiestas tua, eius loci habitatores penè omnes pauperes esse. Tum Imperator accito ad se Anatolio Præfeto, dicit: Restitue huic Archidiacono, quicquid huc apportauit. Dei enim præparatio est, non Imperij nostri. Volumus autem his duplo maiorem adiungi pecuniam, quæ fabricandæ ecclesiæ sufficiat. Ipsam verò ecclesiam iubemus in longum extendi ad cubitos centum septuagintaseptem: in latum, ad quadragintaduos & ad Crucis figuram, eam exædificari. Ea autem causâ tam amplam eam esse volumus, quòd in dies Christiana religio propagatur, vt ad Dei habitaculū frequens fiat concursus populorum. Volumus etiam, vt tria in ea sint altaria: è quibus illud, quod amplissimum videbitur, sanctissimæ Crucis lignum habeat, per quod mundo vniuerso salus parta est. Porro, ad ipsius ecclesiæ ministerium offerimus lances auri purissimi septem, & calices eiusdem meralli septem: in quibus dum diuinum peragitur ministerium, nostri quoque memoria habeatur. Tum quoque omnibus, qui sunt eius territorij, remitti volumus censum facultatum suarum triennid, vt possint cum sacerdotibus & nobiscum Deum continuis placare precibus, & ad structuram complementum de rebus suis impertiri. Postremò illud etiam nostræ serenitati placet, vt sex habeat arcus, tres à dextris, totidemque à sinistris: quorum inter se coniunctione, vna existat ecclesia. His ita ab Imperatore demandatis, & pecunia numerata, summaque eius sacris literis comprehensa, Archidiaconus cum ingenti lætitia domum abiit.

Cap. 6.

Imperator Constantinus mittit pecuniam, qua ecclesia extruatur Aureliæ.

Libet his etiam illud adiungere, beatissimum Euortium fratres suos, quos quære re instituerat, post annos quadraginta inuenisse. Nam Deo instigante, Suesionensis Episcopus quandoque ad tumulos beatissimorum martyrum Crispini & Crispiniani orandi causa profectus est: cum que se in preces prostrauisset, audit voces eiuscemodi: Testes Christi & amici, præstate nobis ante diem obitus nostri fratrem nostrum Euortium subdiaconum non solum cernere, sed etiam amplecti. Iterum autem ex-

Cap 7.

Orare ad tumulos martyrum quod sit piuum.

dem voces repetuntur, & Episcopus sublati oculis, videt viros religioso habitu indutos, & sacros tumulos ambientes. Vocat igitur illos ad se, & qui sint percontatur. Respondent ciues Romanos se esse: tres fuisse fratres: ipsos duos in praedam cessisse hostibus, tertium fratrem mansisse in Vrbe. Eius videndi summo se desiderio teneri. Agere autem se iam in seruitio religiosae viduae Iubianae. Haec autem omnia lachrymabundi Episcopo referebant, ita vt ipse quoque fletet perinde, ac si eadem captiuitate premeretur. Scripsit autem haec per Leonem Archidiaconum suum. Ita ergo casu quodam beatus Euortius didicit ex his literis de captiuis fratribus suis: atque vno die diuinitus illi praestitum est, vt gemino quodam gaudio afficeretur, quando & Mansuetus Archidiaconus eas, quas diximus, Imperatoris literas, & Leo aequè Archidiaconus, de inuentis eius fratribus nuncium apportarunt. Illud vero gaudium mox ad omnes diffunditur, fitque publicum, quod fuerat singulare. Concurrunt Aurelianenses omnes ad Episcopum suum, cupiunt videre quae Imperator miserit, & cognoscere de captiuis Episcopi fratribus. Mittitur ilicò precium redemptionis, extrahuntur è iugo seruitutis, pristina libertate donati. Quis verò fuit ille dies, quo post annos quadraginta fratres illi sibi sunt representati? quae illè lachrymae, ab immenso animi gaudio expressae, cum in mutuos venere complexus?

S. Euortius recipit captiuos fratres suos. Cap. 8.

Celebritas inuentionis S. Crucis.

Eccè antiquorum patrum deuotionem erga sanctas reliquias.

Missae sacrificium dignè oblatum, quam sit grati Deo.

Procopia castimonialis.

Matth. 18.

Luc. 11.

7000. baptizantur.

Cap. 9. Multa efficit miracula S. Euortius.

Porro autem aedificata ecclesia est pro principis Constantini deuotione, opusque illud tanta celeritate confectum est, vt euolutis annis tribus, quinto Nonas Maias eius dedicatio acta sit, eo ipso scilicet die, quo ligni Crucis inuenti certis partibus habetur celebritas generalis. Post dedicationem autem missi sunt in loca diuersa, qui sacras reliquias afferrent: alij Hierosolymam pro sancta Cruce, alij Romam pro beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli & sanctorum martyrum reliquijs adducendis. Omnes autem voto potiti suo, Aureliam reuersi sunt, gratias agentes Deo. At verò beatus Euortius, conuocatis Episcopis, cum tremore & exultatione eas reliquias in ecclesiam intulit: cumque offerendi sacrificij hora venisset, quo peracto solent condi reliquiae, inuitati Episcopi deprecantur sanctum Euortium, vt ipse in primo altari sacrificium faciat tum senectutis, tum ordinationis causa. Diu autem illo recusante, & tandem illorum voluntati cedente, ecce ipsa hora contractionis panis caelestis, cum ex more sacerdotali hostiam eleuatis manibus tertio Deo benedicendam offerret, tanquam nubes splendida apparuit super caput eius, & manus porrectis digitis tertio oblatam benedicens. Ritè autem peracto sacrificio, dixit vir sanctus ad eos, qui a derant, incipiens ab Episcopis vsque ad extremum è plebe: Dicite, quae so, beatissimi fratres, num quod miraculum sub sacrificio videritis. Illis negantibus, subdiaconus Baudilius, cuius tum erant ministerij vices, Vidi ego, inquit, sed praetimore vix ausus sum eloqui. Videbatur mihi, te eleuantem hostiam, manus de nube, quae operuerat caput tuum, tertio benedicere Deo oblatam. Episcopus ait: Beatus es, frater charissime, cui tanta sunt mysteria ostensa. E populo quoque duo reperti sunt, tanta visionis participes: Eleusinus poenitens, & Procopia castimonialis: quibus Episcopus dixit: Beati estis etiam vos: quia non caro & sanguis haec reuelauit vobis, sed Deus, qui in caelis est. His verò compertis, omnis ecclesia clamauit: Gratias tibi agimus Domine Deus noster, qui abscondisti haec à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis, quorum Angeli te semper vident in caelis sedentem: & fecisti nobiscum mirabilia, sicut locutus es per os sanctorum tuorum prophetarum, qui à seculo sunt. Hac benedictione completa, reliquias sacratissimae Crucis, in laudibus Domini tripudiantes, in altari medio collocarunt: in dextera parte, propter reditum fratrum, sinceram venerationis cultu, Crispini & Crispiniani martyrum: à sinistris verò beatissimorum Petri & Pauli Apostolorum. Visionis autem supradictae miraculum longè lateque diffusum est, & eius odore pagani illecti, ad Dei gratiam percipiendam aduolabant, ita vt intra triduum septem ferè millia baptismum perceperint. Non debet autem mouere lectorem, quòd vir sanctissimus de miraculo viso inquirere voluit. Non enim ille hoc arrogantia fecit, neque suam, sed Christi gloriam spectans.

Ecclesiae structura omni absoluta, & sacris reliquijs depositis, populus ad beatorum Episcopum pro suis vtilitatibus confluebat: alij Dei gratiam adipisci cupientes, alij contagijs nequissimis carere cupientes. Atque ita quotidianis horis vel momentis, Christi gloria per eum de sanctatis beneficijs splendescente, reuertebantur suo potiti optatae salutis desiderio. Superdis auditum, caecis visum, mutis loquendi officium

cium, claudis gressum, paralyticis curationem membrorum, denique omnibus omnia, per os & impositionem manus Episcopi, septiformis spiritus largiebatur. Cumque id genus multa ille perpetrasset, & omne penè genus hominum gratias ageret Deo, quòd tantum ecclesie sue præfecisset sacerdotem, * vicesimus ordinationis eius elapsedus est annus: quos annos omnes in charitate, sanctitate & puritate mentis in eo populo exegerat. Quodam autem die diluculo ad concinendos in ecclesia psalmos confurgens, statuit apud se fratribus indicare diem obitus sui, quem ipsi Dominus reuelarat. Completis igitur matutinis mysterijs, in secretarium est ingressus, & conuocans vniuersam fraternitatem, quosdam etiam ex laicis, exposuit sibi diuinitus factam reuelationem, aitque se Dominica die migraturum à corpore. Deinde subiecit: Precor vos, vt exhortationem meam sereno animo accipiatis. Vereor enim, & perpetua me haberet sollicitudo, nè rursus, me defuncto, dissensio existat de substituendo successore. Scitis autem vos, quæ in hac vrbe ante meum aduentum gesta sint. Itaque nè similia fiant in populo Christiano, suadeo vobis, vt post decessum meum, fratrem & compresbyterum atque Abbatem Anianum, cuius vita per multa experimenta vobis notissima est, vobis Episcopum deligatis: idque, si fieri potest, me necdum sepulto, nè dilatio fomes sit altercationum.

Mihi prorsus mendu esse videtur in hoc annorum numero.

Prædicit obitum suum.

Per id tempus in ciuitate Aurelianensi magna erat nobilium copia tam in Clero, quàm in populo: & dum plerique suis vel propinquis vel amicis cuperent gratificari, sicut præfata mens Episcopi prædixerat, iterum dissensionis femina ob eligendum antistitem pullularunt. Cumque hæc inter presbyteros natalium splendore inflatos, & laicos eodem morbo laborantes agerentur, ad beatissimi Episcopi Euortij aures quidam pertulerunt. Rursus igitur conuocat eos, quos supra diximus, aitque ad illos peramanter: Charissimi & vnanimes fratres, vosque excellentissimi filij, iam pridem antè prospiciens ego, quid euenturum esset, admonui vos de Aniano eligendo. Neque id feci humano erga illum ductus affectu, sed Dei timore perurgente. Si qui igitur præceptis, immò verò admonitionibus meis parere nolint, aliud quippiam patetissimè cogitemus, vnde possit omnibus satisfieri. Tres, vt audio, sunt, propter quos noui tumultus in populo extitere. Sed cum fas non sit tres vnus vrbes esse Episcopos, consulamus hac de re Dominum, nocte hac vnanimiter congregati, & in hymnis ac lectionibus vigilantes: tribusque chartulis horum trium nomina inscribamur, & emanent in altari tota nocte: peractisque cràs legitimo tempore Missis, puerulū innocentem adducamus, qui eas chartulas ex intimo altari extrahat: & si nec id sufficiat, proponantur Psalterium & Euangelia: & si tria hæc inter se consentiant, ille, quem designauerint, ordinetur Episcopus. Placuit cunctis sermo prudentiæ eius: celebrantur vigiliæ, Missæ peraguntur, innocens puer adducitur, per quem Dei voluntas monstratur: is ad trahendas chartulas dexteram extendens, vnam digitis comprehensam profert, & tanquam prophetans, exclamat: Anianus, Anianus, Anianus, solus dignus est huius vrbes Episcopatu. Completum ibi est, quod Psalmus habet: Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem. Aperitur deinde Psalterium, & statim offert se versus ille: Beatus quem elegisti & assumpsisti Domine: inhabitabit in tabernaculo tuo. Denique in Euangelij hic textus occurrit: Tu es Petrus, & super hæc petram ædificabo Ecclesiam meam.

Cap. 10.

Iterum exoritur dissensio pro electione noui Antistitis.

S. Euortius Anianū diuinitus electū sibi substituit.

Ex Psal. 8.

Psal. 64.

Matth. 16.

His ergo euidentissimis admoniti documentis, beatum Anianum designant Episcopum, aiuntque ad S. Euortium: Nobis semper compertum est, dicta beatitudinis tuæ diuinis præceptis esse planè consentanea. Tum vir beatissimus de diuina dispositione lætus, cunctis valefaciens, & successorem suum Clero ac plebi commendans, domum hilari vultu se recepit. Inde correptus febribus, die illo, qui diuinitus ei indicatus fuerat, corpus terræ, animam cælo reddidit. Obijt septimo Idus Septembris, spiritali eius doctrina in mundo flore atque vigente. Quo autem tempore Aurelianensis Episcopus creatus est, beatus Syluester præsul Apostolicæ sedis fuit. Post obitum sepultus est in conspectu ciuium suorum à Tetradio viro præfectorio in agro ipsius ad Orientem sito. Condidit verò idem Tetradius super sepulcrum eius cellulam exiguam, non paupertate, sed necessitate, quòd gentiles per omnem Galliam grassarentur, nec cuiquam libera esset viuendi facultas. In eo autem sepulturæ eius loco diuersa fiunt, eaque creberrima, miracula, operante Iesu Christo Dei filio, qui viuuit & regnat per omnia secula seculorum, Amen.

Cap. 11.

Migrat à corpore sanctus Episcopus.